

Referaatti Lauri Oinosen puheesta Lumivaarajuhlissa 21.8.2005 Keuruulla:

UNELMAT JA TAVOITTEET ANTOIVAT VOIMAA

Mikä sai sotien ja evakkotaipaleen kovien kokemusten jälkeen aikaan sen, että lumivaaralaiset ja muutkin karjalalaiset tarttuivat todenteolla ja rivakasti arjen töihin raivaamaan ja rakentamaan ja tekemään tulevaisuutta eri aloilla?

Tätä voi perustellusti kysyä. Ilmiö lienee suorastaan ainutlaatuinen koko maailmassa. Mielestäni yksi perustekijä on siinä, että tuolloin oli unelma paremmasta huomisesta, toimeentulosta ja jokapäiväisestä leivästä. Tämä unelma synnytti tavoitteet, joiden toteutumista kaikki ja ponnistelu edisti niin pelloilla, metsissä, rakennustöissä, yrittäjänä, kauppiaina, itse kunkin omissa tehtävissä. Äidit ja isovanhemmat hoitivat lapsia raskaimpien töiden ohella tahtoen lapsilleen parempaa tulevaisuutta, miesten ollessa raskaimmissa töissä.

Sisimmässä oli unelma paremmasta, jonka eteen tahdottiin tehdä työtä vaivoja ja tunteja laskematta. Yhteiskunnassa autettiin lapsiperheitä uudella käytännöllä, lapsilisillä. Kansaneläkejärjestelmä luotiin kaikkein iäkkäimpiä ja muutoin sen tukea tarvitsevia varten. Näillä sosiaalipoliittisilla toimilla kansakunta halusi osoittaa huolenpitoa ja yhteisvastuuta. Muutamassa vuodessa valmistuivat uusilla asuinsijoilla umivaaralaisperheiden uudet kodit, joissa veistetyt tai höylätyt hirret loistivat kirkkaina. Rakennettiin tiilinavetat nopeasti tehtyjen puisten ja väliaikaisten tilalle kasvavaa karjamäärää ja hevosia varten.

Pihapiirien muut rakennukset saunat, aitat, puimalat ja ladot kohosivat paikoilleen ja saivat sijansa kuin huomaamatta muiden kiireiden ohessa. Kaiken aikaa raivattiin peltoja, ne ojitettiin, ojiin rakennettiin siltarummut, aidattiin karjanlaitumet ja tehtiin töitä metsissä pokasahoilla, justeereilla ja kirveillä. Ei ollut vielä moottorisahoja ja puutavara ajettiin metsistä hevosilla, joilla tehtiin noina vuosina peltotyötkin pääasiassa. Sotien jälkeinen kymmenen, viidentoista vuoden aika on ollut ihmeellinen karjalaisen väen ja samalla koko kansakunnan selviytymisen ihme ja uroteko sodasta rauhaan ja puutteesta hyvinvointiin. Toivottavasti tämän arvo tajutaan kansakuntamme historian kirjoituksessa.

Tämän suuren todellisuuden rinnalla tuntuu loukkaavalta se, että viljelijät syyllistettiin 1960-luvulla maidon ja voin, viljan ja leivän ja milloin minkäkin tuotteen ylituotannosta kun vasta pula-aika ostokortteineen ei ollut juuri kymmentäkään vuotta kauempana. Arvopohjaa murtamaan tarkoitetut radikaalit aatevirtaukset olivat monen sodat kokeneen raivaaja- ja rakentajasukupolven kuuluneen murheena suruna. Onneksi tänä päivänä asiat nähdään paremmin ja niin sota-ajan kuin rauhan työstä annetaan tunnustusta ja kiitosta.

Karjalan väki ja kansakunta selvisi, kun oli unelma ja tavoitteet, arvot ja ihanteet. Tänä päivänä voimme kysyä, onko meillä näitä? Annamme nuorillemme näihin oikeat mahdollisuudet? Onko elämä menossa vain viihteelliseksi pintaliidoksi? Sodan ja rauhantöiden sukupolvi selvisi, koska heille oli kouluissa, kirkoissa ja kodeissa annettu oikeita ja kestäviä elämän arvoja. Oli kasvatettu erottamaan oikea ja väärä ja opetettu valitsemaan oikein. Kristillinen usko antaa myös kestävät elämän arvot. Kymmenen käskyä, rakkauden kaksoiskäsky ja Jeesuksen vuorisaarna ovat muuttumattomat elämänohjeet, vaikka kaikki ympärillämme muuttuu. Näiden avulla tulevatkin sukupolvet voivat tehdä hyvää lähimmäiselle ja luoda itselleen ja kansallemme hyvää huomista ja tulevaisuutta.